

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 89

Číslo: 49

6. prosince 2009

Cena: 7 Kč

640 LET OD ÚMRTÍ KONRÁDA WALDHAUSERA

K naší české reformaci patří v polovině 14. století i muž, který nebyl Čechem, a přece se o její vznik zasloužil, neboť v Praze řadu let působil. Byl to Rakušan – augustiniánský mnich z Waldhausenu Konrád Waldhauser. Tam byl kolem r. 1350 vysvěcen na kněze, vykonal pout' do Říma a po návratu kázal po rakouském venkově a ve Vídni. Do Prahy přišel na pozvání císaře Karla IV. r. 1363. Asi po měsíci mu byla nabídnuta fara mezi Němci v Litoměřicích. Ale Waldhauser se vrátil do Prahy nespokojen, s pocitem, že tam by jen marně bral peníze. 29. září 1363 (jako zhruba 27letý) káže u sv. Havla na Starém Městě. Káže německy či latinsky, pro německé Pražany a latinu znající studenty mladé univerzity. Vedle kritiky občanů se často ostřeji vyslovoval i proti zlořádům mezi současným kněžstvem, zejména mnichy: „Strážní neb pastýři mnozí jsou slepi a němí psi, nemo-houce štěkati, vidouce marnost – tance, pěkné ženy milující, s chrty a s krahuji honíce, pýchu tím plodíce, dlouho spíce a v lenosti se kochající s mladými ženami a na svatě hodiny ráno nevstávající, do poledne spíce, a v noci do půlnoci na víně, na pivě, vrhábly hrajíce a žen nepočestných se přidružující, a věduce to dobře, že co jim mimo jejich potřebu ostane, že to jest dědictví samého Jezu Krista, a to má na chudé obráceno býti, na kostel, na knihy neb na záduší, ale ne na kurvy nakládati a s nimi marně a nečistě svůj život strávití a svou mladost.“ (Staročeské zpracování studentů postily Konráda Waldhausera – vydal Fr. Šimek, Praha 1947, str. XV.) Jak napsal před půl stoletím Milan Machovec: „...Waldhauserovým měšťanským posluchačům se

takové výroky kazatelovy velmi líbily – měli zřejmě při jeho drastických líčeních mnišských nemravností příjemný a hřejivý pocit, že přece vlastně oni sami jsou ve srovnání s mnichy úplný květ nevinnosti“ (Husovo učení a význam v tradici českého národa, Praha 1953, str. 32). Možná právě Waldhauserova kázání upevnila v císařském úředníkovi a kanovníkovi u sv. Víta Janu Miličovi z Kroměříže rozhodnutí r. 1363 opustit svoje zajištěné postavení a plně se věnovat kazatelství mezi pražským lidem.

V červnu 1364 zemřel arcibiskup Arnošt z Pardubic a Waldhauser kázal při jeho pohřbu. To však už se nad ním stahovala mračna - stížnosti řádů proti jeho kázáním, kritizujícím různé způsoby svatokupectví, jak to nazval (drahé prodávání obřadů, vybraných pohřebních míst v klášte-rech aj.). Sám generál dominikánů po své návštěvě Prahy si na něho stěžoval až u papeže Urbana V. (který tehdy sídlil ve francouzském Avignonu). Ale zřejmě marně – protože Waldhauser byl už 1365 novým arcibiskupem Janem Očkem z Vlašimě přeložen jako farář do hlavního staroměstského chrámu sv. Panny Marie v Týně.

I zde byla (podle svědectví tehdejšího kronikáře Beneše Krabice z Veitmile) jeho kázání velmi působivá. Lichváři vraceli dlužníkům vysoké úroky a bohaté měšťanky odkládaly svá přepychová roucha, když slyšely o ženách v Kristově okolí: „Protož my příkladem těchto svatých máme s nimi masti dělati drahé, abychom mohli pomazati těla Syna Božího svými dobrými skutky. Ale pohříchu nynějších časů dělají masti k okráš-
Dokončení na str. 3

K 90. VÝROČÍ ČESKÉ VÁNOČNÍ BOHOSLUŽBY 3

V tomto roce si připomínáme 90. výročí české vánoční bohoslužby. Zprvu ojedinělé slavení bohoslužby v mateřském jazyce jen na několika místech, směřovalo k mohutné aktivitě, kdy o Vánocích roku 1919 byla slavena modernistickými kněžími s velkou účastí lidu česká liturgie v kostelích na mnoha místech Čech a Moravy. Tato spontánní událost předznamenala vznik Církve československé husitské v roce 1920.

Její překlady do moderních jazyků byly zakázány papežem Alexandrem VII. v roce 1661.

Na situaci reagovalo osvícenství se svým požadavkem srozumitelnosti i vzdělávacího a společenského aspektu liturgie. V rakouských zemích, respektive v Čechách byl v roce 1848 formulován reformní program, který

je spojený s osvícenským knězem Františkem Náhlovským (1807-1853). Je v něm požadováno mimo jiné, aby byla provedena revize liturgických knih a uzpůsobena dobovým požadavkům, především kulturní úrovni. Již zde je vysloven požadavek bohoslužby v národním jazyce (Lášek, J. B.: František Náhlovský a reformní program z roku 1848 za obnovu církve v Čechách, TR 1987, s. 178). Příležitostně zaváděli v praxi mateřský jazyk v bohoslužbě vlastenečtí obrozenečtí kněží Václav Krolmus, Karel Alois Vinařický, Antonín Marek a další. Dne 12. června 1848 se u příležitosti Slovanského sjezdu konala "slovanská mše", kterou sloužil kněz Jan Arnold na Koňském trhu u sochy sv. Václava. Požadavky Františka Náhlovského nacházejí odezvu v programu modernistů. V českých zemích byli sdružení do Jednoty katolického duchovenstva, která působila do svého zrušení v letech 1902-1907. Dne 7. listopadu 1918 po vzniku samostatného státu se utvořila v Praze nová Jednota duchovenstva. Na manifestační schůzi dne 23. ledna 1919 v Obecním domě za předsednictví Jindřicha Šimona zazněl referát Bohumila Zahradníka Brodského. Ve čtvrtém bodě je požadavek zavedení v co největší míře mateřského jazyka do bohoslužeb a obřadů. V zásadním spise Jednoty katolického duchovenstva s názvem Obnova církve katolické v Československé republice se vy-

skytuje mezi požadovanými reformami návrh na "liturgii československou". Argumenty, které jsou zde uváděny, mají charakter historický i biblický. Modernisté se odvolávají na slovanskou liturgii Cyrila a Metoděje a na její povolení papežem Janem VIII., v jehož bule bylo uvedeno, že ten, který stvořil tři hlavní jazyky, totiž hebrejský, řecký a latinský, stvořil i všechny ostatní ke své cti a slávě. Připomenuta jsou dvě významná centra slovanské liturgie – sázavský klášter a emauzský klášter v Praze. Modernisté se odvolávají i na České bratry, kteří vydali mnohé kancionály a překládali žalmy a Písmo vytříbeným jazykem do češtiny. Upozorňují, že národní liturgická tradice nikdy nevymřela ani v době pobělohorské v podobě českých pašijí, pobožností a zpěvů. Proto, že minulost katolické církve je však zatížena protireformací spojenou i s pálením českých knih, je zcela oprávněný požadavek národní liturgie ve všech službách církevních ve mši i svátostech. Liturgie národní totiž neruší jednotu církve (Obnova, s. 34), neboť „Různost nesnižuje velebnost církve, nýbrž dodává jí krásy“ (Obnova, s. 34). Národní jazyk má vést k prohloubení citění a všeho náboženského života. Nestačí jen modlitební knihy dávané do rukou laiků, jak to bylo praktikováno v barokní době, ale důležitá je činná účast věřících na bohoslužebném aktu (Obnova, s. 35).
Pokračování na str. 3

ŽIJEME S BIBLIOU

Ani chvíli nellutujeme, že v prostredí vzájomnej lásky a Božej prítomnosti každú stredú od skorého popoludnia až dovtedy, kým neodznie posledné vysvetlenie na otázku toho, kto sa s ňou prihlásil, trávime spolu s bratom biskupom ThDr. Janom Hradilom, Th.D. na biblických hodinách. Prichádzame pravidelne v plnom počte. Ešte konkrétnejšie povedané – v preplnenom počte. Stoličky husto – na-husto vedľa seba, každá obsadená prítomnými sestrami a bratmi čakajúcimi na modlitby, spevy, historické zaujímavosti a vliúdne slová kazateľa. Aj keď sa v tento "nás" čas zmení zborová miestnosť ľudovo povedané na akú-si "sardinkáreň", vždy má svoje čaro, k čomu určite zakaždým dopomáha aj nová téma. Prichádzame preto, aby sme prostredníctvom Biblie, slova Božieho, pozdvihli oči k nebu a uvedomili si, aké miesto zaujíma ľudská bytosť nielen na planéte Zem, ale v celom obrovskom vesmíre. Totiž

ešte stále máme v sebe rezervy nielen na objavovanie, ale aj na prehlbovanie svojho poznania. Takto strávené príjemné hodiny v spoločnosti sestier a bratov nie sú pre nás únikom z nášho bežného života a ani strata času. Znamenajú pomoc v pochopení hodnôt a úkonov, ktoré robíme každý deň. Pomáhajú nám prehodnotiť naše postavenie a poslanie v ríši pozemskej a získať tak riadnu dávku pokory.

Ak by som touto vetou končila, nepovedala by som všetko. Preto sa obraciam na úryvok z Jána, kap. 10, verš 14-16, s ktorým nás oboznámil a jeho obsah vysvetlením priblížil brat biskup. Text je v súčasnosti výsostne aktuálny. Podčiarkuje skásenosti zo situácií dnešných dní. Historická pravda vyriešená Ježišom upozorňuje, že svoje ovečky bude mať vo dvoch koši-
aroch. A diferencuje ich. Toto konštatovanie prekvapivo svedčí o tom, že už v čase života Ježiša z Nazaretu je jasná budúcnosť existencie rôznych typov

zbožnosti a tradícií. Tento fakt však nemá viesť k tomu, aby sa jedni povyšovali nad druhých, aby vykrikovali "ja som zo Židov", alebo "ja som z pohanov". A práve dnes, v 21. storočí často počívame, ako jedna cirkev sama o sebe tvrdí, že je jediná svätá, čo je rúhaním. Svojich biskupov oslovujú "Svätý otec". Toto je tiež rúhanie, pretože platí to biblické: "Nepovieš človeku svätý". Existenciu spomenutých i ďalších dejimých nánosov však prekrýva historicky známa veta, že všetci sme jeho ovečky a všetky privedie ku spásu. Takéto myšlienky vyjadrené či už v písanej alebo hovorenej forme, pomáhajú prenikaniu pokoja do nášho srdca. Z Božieho stánku tak odchádzame s radosťou, s láskou v srdci k Bohu, k blížnym. Tešíme sa z jasného slnka, ale aj zo zasmúreného dňa. Šťastní môžeme byť aj vtedy, keď slnka na oblohe niet. Nehľadajme ho, ono nás samo obklopuje, len ho vnímajme.

Hedviga Kramárová, Bratislava

640 LET OD ÚMRTÍ KONRÁDA WALDHAUSERA

Dokončení ze str. 1
lení svého těla a tudy kazí svou tvář,
vzbuzující k hříchu..." (Staročeské
zpracování... str. 9).

Konrádovi nepřátelé se však nevzdali a už v dalším roce se rozhořel nový spor. Jeho augustiniánský řád ho obvinil z odpadlictví. Waldhauser napsal ve své ryzé odpovědi: "...kdyby svatí zakladatelé řehol jejich náhle zase octlí se mezi nimi, učedníci jejich nejen nepoznali a nepřijali by jejich, alebrž i ukamenovali by je. Tak

prý jim proti mysli byla všeliká výtka zkažených mravů jejich. Leč v jednom že se konečně přece polepšili až ku podivu: jindy prý hašteřivali se bez ustání mezi sebou, a o mrtvolách bohatých pro své kostely rváli se často jako hladoví dravci o mrchu, nyní ale že byli usmířeni a svorní mezi sebou všichni do jednoho – proti němu, společnému svému odpůrci" (překládá Palacký v Dějinách národu českého, kniha XI., ve vydání 1894, str. 16-17).

V listopadu 1368 vydal se jako císařův kaplan za Karlem IV. do Říma. Tam byl jeho spor s žebrařskými řády ukončen, Konrád se v létě 1369 vrátil s císařem do Prahy a opět kázal. Na podzim však onemocněl a 8. prosince zemřel. Pohřben byl ve svém chrámě – v Týně. Jeho metodu zápasu o uchování krásné církve Kristovým, že je nutno začít ji napravovat od hlavy – u kněží, přejali jeho další nástupci.

Radek Hobza

70 let Husova sboru v Rychnově n. K.

V neděli 22. listopadu se konala slavnostní bohoslužba v rychnovském Husově sboru. Sloužili jí společně bratr patriarcha Tomáš Butta a sestra farářka Alena Naimanová.

Byla věnována 70. výročí prvních bohoslužeb, konaných 12. listopadu 1939 v této tehdy nově zakoupené budově (v únoru 1939), když už předtím - 5. a 6. července - visel na této budově husitský praporek bílý s červeným kalichem. Výjimečnost této bohoslužby spočívala i v tom, že při ní byl používán vzácný kalich z roku 1868 s kamenem z Kostnice a nápisem *Uč nás, mistře, v pravdě žíti, pro ni mřítí*, věnovaný kdysi náboženské obci vamberké. Sestra farářka připomněla, že na toto shromáždění právě vzpomínají i partnerské ekumenické sbory v Německu a Polsku - evangelické lutherské církve v saském Weissigu u Drážďan, evangelické lutherské církve a evangelické reformované církve ve Varšavě. Na závěr pozvala přítomné na rychnovské Staré náměstí 29. listopadu v 16.30 hodin, kdy bude rozsvícením vánočního stromu zahájen první adventní týden. Za město tam promluví starosta a duchovní uvedení do adventu bude mít na starosti právě ona.

Střecha Husova sboru v Rychnově nad Kněžnou byla z velké části opravena v roce 2006 za peníze německých věřících ze saské evangelické církve ve Weissigu. S tímto sborem udržují Rychnovští kontakty víc než pět let. Tehdy uvedla Alena Naimanová: „90 % střechy je jejich, věnovali nám na její opravu 400 tisíc korun. Naše kontakty jsou osobní, pokračují na vztazích mezi lidmi, oni jezdí k nám – v Rychnově se jim líbí - a my zase k nim. Pomohli i potom, brigádnicili s námi – v tom roce s námi kopali kolem celého Husova sboru příkop pro uzemnění hromosvodu.“ Rychnovští opláceli - toho roku v prosinci odvezli plný kombík vánočních výrobků do Weissigu na tamní vánoční bazar, jehož výtěžek šel tehdy na 200tisícovou (v eurech) rekonstrukci staré fary, policejné zakázané používat. Do Německa tehdy Rychnovští odváželi mj. 400 hořících trubiček, vánoční ozdoby, cukroví, pivo z náchodského pivovaru, ozdobené papírové krabíčky, zlatené a stříbrné oříšky, hvězdičky, andělíčky na zapichování do květináčů i figurky ze šustů.

Text a foto: PhDr. Josef Krám

K 90. VÝROČÍ ČESKÉ VÁNOČNÍ BOHOSLUŽBY 3

Pokračování ze str. 1
V programu se vyskytuje i požadavek na zavedení staroslověnské bohoslužby na památných místech. Argumentem pro katolické modernisty bylo i to, že liturgie v národním jazyce přivede zpět mnohé z tábora nekatolického do katolické církve. Zamezí se tak vstupu většího počtu lidí do sjednocené evangelické církve česko-bratrské (Obnova, s. 36).

Delegace Jednoty jednala v Římě v roce 1919 s papežem. Předmětem jednání se staly čtyři okruhy vytyčené memorandem z 28. června, z nichž jedním byla žádost o zavedení českého jazyka jako bohoslužebné řeči. V tomto požadavku lze hovořit o částečném úspěchu. Jestliže ostatní požadavky byly zamítnuty, brzy po návratu delegace z Říma byla vydána nařízení připouštějící možnost užívání národního jazyka v určitých oblastech pastorační a liturgie, konkrétně mohly být čteny a zpívány epistolové a evangelia (srov. *Český a staroslověnský jazyk v liturgii u nás povolen. Věstník katolického duchovenstva, 1920, č. 20*).

To však modernistickým kněžím nestačilo, neboť usilovali o překlad celé bohoslužby do češtiny. Pokusy, které v tomto směru byly uskutečňovány odvážnými jednotlivci, se setkávaly s velmi kladnou odezvou u lidových vrstev. Již v roce 1918 sloužil například modernistický kněz Florián Fen-

cl českou mši za národní samostatnost v chrámu ve Vodňanech v neděli 7. července (v časové blízkosti Husova dne). Užil při tom český misálek Baudyšův z roku 1884. Byl zařazen i zpěv Otčenáše z doby husitské zpívaný sborem za vedení Josefa F. Píchy, ředitele kůru (J. F. Pícha: *Vzpomínání o dr. K. Farském. Souvislosti našich životních dějů. Přepsáno pečl Ústředního archivu a muzea ČČSH roku 1996*). Zavedení národního jazyka představovalo přesto značný problém. Všechny mešní texty byly v latině. Uplatnění národního jazyka předpokládalo nejen překlad, ale i adaptaci - uzpůsobení. Mnohé v této věci již bylo učiněno reformisty na půdě Jednoty, například knězem a básníkem Ludvíkem Sigismundem Bouškou. Obtížnost předpokládala širší kooperaci. V Jednotě se proto vytvořila skupina kněží - odborníků, kteří usilovali o překlad, ve kterém by se odrážela úcta k posvátným textům i ke kráse mateřského jazyka. Práce nepostupovala příliš rychle. Nový pražský arcibiskup dr. František Kordač jmenovaný Římem se vyslovil tak, že s úsilím některých kněží o překlad mše do češtiny nesouhlasí, neboť se jedná o průlom do církevní liturgické jednoty. Překladatelé proto v půlce října 1919 práci přerušili a vyčkávali, jak oficiální vedení v této věci rozhodne. Radikálnější duchovní se sdružili do

Ohniska a později do Klubu reformních kněží. Česká mše byla členy Klubu již spontánně sloužena při různých příležitostech a o svátcích. Dr. Karel Farský sloužil českou mši o Velikonocích 1919 v kostele sv. Trojice v Roprachticích nedaleko svého rodiště v Podkrkonoší (*Přelom*, s. 68). Byl používán překlad Sigismunda Boušky "Česká mše", podle kterého sloužil například i farář Gustav Adolf Procházka v Jenišovicích u Turnova. Příležitostí ke slavení české mše bylo výročí samostatnosti československého státu. K 28. říjnu vydal českou mši, respektive jen zpívané části, v pěkné úpravě farář Sigismund Bouška v Bezděkově. Exemplář stál 100 korun, což si mnoho kněží nemohlo pořídit. U příležitosti prvního výročí státní samostatnosti sloužil kněz a katecheta Oskar Malý dne 26. října 1919 ve farním kostele v Uherském Brodě českou mši, kterou si sám upravil. Ačkoliv byla tato nedělní bohoslužba určena pro školní mládež, sešla se veřejnost ve značném počtu. Na přítomné silně působilo, že česká řeč zní chrámovým prostorem. Kněz Oskar Malý sloužil potom českou mši ještě dvakrát. Zdejší děkan to nahlásil konsistoři a hrozilo, že Oskar Malý za to bude suspendován. K suspenzi nakonec skutečně došlo po jeho české mši, kterou sloužil 11. ledna 1920 (*Kronika Náboženské obce církve československé (husitské) v Uherském Brodě*).

Během roku 1919 to byly dosud spíše jen ojedinělé pokusy. Jako termín, kdy se mělo začít v co nejširším měřítku slavit mše česky, byly stanoveny Vánoce 1919, a nejnepohodnější mši byla Půlnoční. Karel Farský vyvíjel snahu, aby překladatelé v práci pokračovali, ale bezvýsledně. Také Sigismund Bouška nedovolil použít k vydání svůj starší formulář. Za této situace se ujal překladu sám Farský a do Vánoc 1919 vydal Český misál, který posloužil k přípravě českých vánočních obřadů. Svým rozhodnutím byl Karel Farský postaven před velmi obtížný úkol. Vzhledem k termínu Vánoc měl na to krátký čas. Již dříve si pořídil překlady zpívaných částí a hlasitých modliteb. Nyní měla jeho práce vyústit v ucelený překlad ordinária i propria - neproměnných i proměnných částí mše. Byla to náročná práce, neboť šlo nejen o rytmus jazykovou, ale i melodičnost překladu. Farský bydlel tehdy u "Milosrdných" v neútluném kumbálku bez kamen a celé tři měsíce po večerech při petrolejové lampě překládal a upravoval první dva sešity Českého misálu (*Přelom*, s. 73).

NOVÉ CD Z ČESKÉHO DUBU

Amatérský pěvecký soubor Úsvit při naší náboženské obci v Českém Dubu vydal svoje první CD s názvem *O RADOSTI PRO RADOST S RADOSTÍ*.

CD bylo nahráno ve studiu SPIN v Liberci pod vedením Jana Rejenta a Kateřiny Kotasové, členky rady starších z Prahy 7 - Holešovic. O grafickou úpravu se postaral Lukáš Voplakal.

Nahráno bylo celkem 16 písní. Většinu z nich tvoří písně vánoční a židovské. Doufáme, že každá jednotlivá písnička pro vás bude poslem radosti a potěšení.

CD je možné zakoupit v náboženských obcích Český Dub a Praha 7 - Holešovice za příspěvek 80 Kč, případně objednat na e-mailové adrese: katakotasova@seznam.cz.

Přijměte také pozvánku na slavnostní adventní koncert souboru Úsvit v Českém Dubu v Podještědském muzeu Karoliny Světlé, a to dne 12. prosince v 18 h. Součástí koncertu bude i slavnostní uvedení výše zmínovaného CD.

Za soubor Úsvit srdečně

Kateřina Kotasová

ZPRÁVY

Setkání v adventu

Komponovaný pořad slova a hudby v rámci cyklu "Doteky - plochy poznání" - 93. večer - se uskuteční 11. prosince od 18.30 hodin v Liberci - Vratislavice, kaple Vzkršení. Hosty pořadu jsou RNDr. Emil Calda Hgs, Milena Hercíková, básník PhDr. František Novotný, převor Petr Prokop Siostrzonek, RNDr. Stanislav Peleška, Karel Tejkal. Hudba: Schola od 3A, vedená Zdeňkem Glasserem.

(sk)

Živý betlém

Zveme vás na vánoční dramatizaci Živý betlém, která se koná třetí neděli adventní 13. prosince od 15 hodin v ekumenické kapli Thomayerovy nemocnice v Praze 4-Krči.

Divadlo, inspirované dramatickými událostmi ze Starého a Nového zákona, sehraji děti a mladí z naší církve v Krči a Braníku, a z hodin náboženství (Biblických příběhů) ve školách na Praze 4. Během představení si společně s herci můžete zazpívat vánoční koledy.

Kaple je dostatečně prostorná, vytápěná, se sociálním zázemím. Přijďte se vánočně naladit a připomenout si, jak to tenkrát nejméně v Betlémě bylo.

Jindřiška Buttová, farářka

Slavnostní bohoslužby

Náboženská obec v Mladé Boleslavi (Boženy Němcové 495) srdečně zve na slavnostní bohoslužby k 90. výročí vzniku naší církve v neděli 13. prosin-

ce v 10 h. Bohoslužby bude sloužit a v kázání nás osloví pražský biskup doc. ThDr. David Tonzar, Th.D. Svátost křtu přijmou dva lidé.

Po bohoslužbách budeme mít možnost k rozhovoru s bratrem bisku-

pem při neformálním posezení s občerstvením.

Navštivte také naše webové stránky www.ccs-h-mb.wbs.cz

(lk)

Adventní koncert

Olivova nadace srdečně zve na adventní koncert, který se koná 15. prosince od 17 h v chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze. Na programu zazní skladby J. S. Bacha, G. F. Händla, W. A. Mozarta, F. Schuberta a dalších v podání E. Müllerové - soprán, J. Zámečnicka - trubka, Roberta Huga - varhany.

Vstupné: 150 Kč, děti 75 Kč, občané se zdravotním postižením zdarma. Rezervace vstupenek: tel. 323631313, e-mail: info@olivovanadace.cz.

(jb)

Koncerty u sv. Mikuláše

* 7. 12. - 19 h
Christmas music of old Europe
World Christmas Carols
Prague Brass Ensemble
+ varhany

* 8. 12. - 16 h
Nadace Slunce

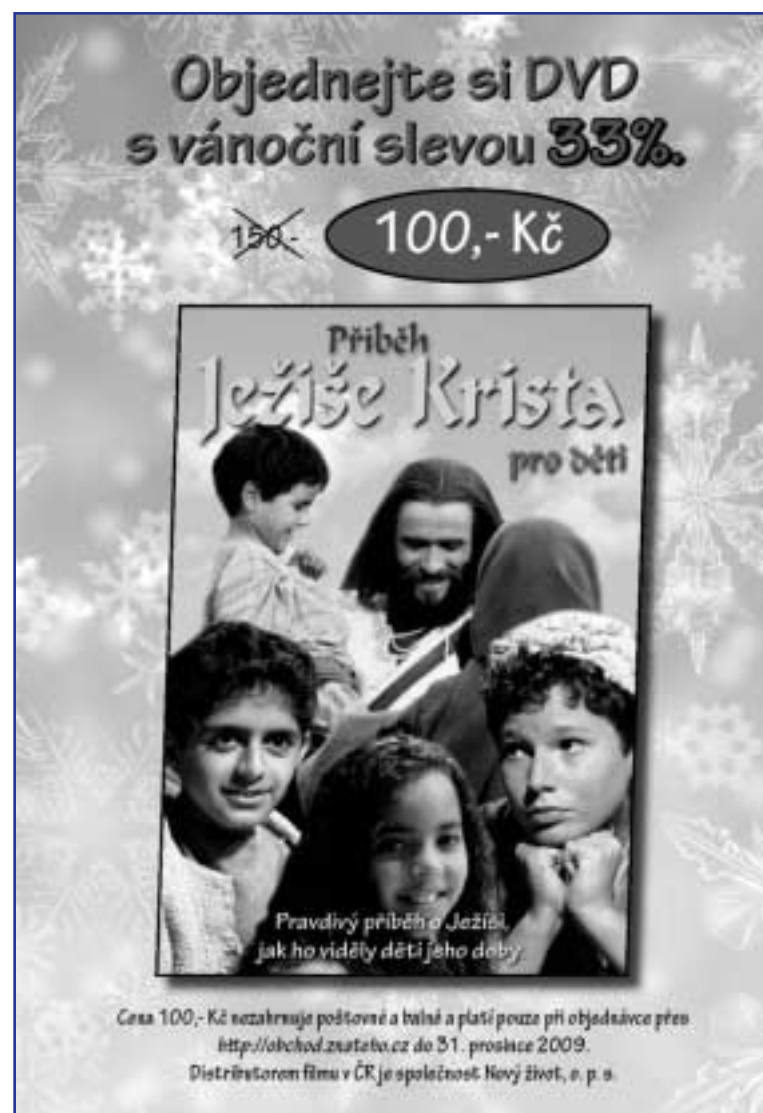
* 11. 12. - 19 h
Mozart, Bach, Vivaldi
Prague String Orchestra,
V. Vlna - hoboj,
A. Vondráčková - housle

* 12. 12. - 14 h
Benefiční koncert

* 12. 12. - 19 h
Mozart, Bach, Vivaldi
Prague String Orchestra,
V. Vlna - hoboj,
A. Vondráčková - housle

* 13. 12. - 16 h
Česká mše vánoční - J. J. Ryba
Resonance

* 13. 12. - 18 h
Česká mše vánoční - J. J. Ryba
Resonance

KALENDARIUM – PROSINEC

6. 12. 1739 - Narodil se v Praze **František Josef hrabě Kinský** (+ 9. 6. 1805 ve Vídni) - osvícenec, který mj. stál při vzniku Soukromé učené společnosti. Jeho vlastenectví se výrazně projevilo v roce 1773, když se ve své německy psané práci o výchově mladých šlechticů (*Úvaha o důležitém předmětu*) okázale přihlásil ke svému češství a jako první v té době vystoupil na obranu českého jazyka. Svým názorem, že pro Čecha je mateřským jazykem čeština, byl mezi českými šlechtici naprostou výjimkou. Je ceněn i jako přírodovědec, který v 70. letech spolu s I. Bornem stál u počátků geologického myšlení u nás (mj. objevil Komorní Hůrku u Chebu a poznal její sopečný původ).

6. 12. 1774 - Vydán byl Všeobecný školní řád pro školy normální, hlavní a obecné. Původcem reformy byl významný reformátor pruského školství J. I. Felbiger, proslulý tzv. písmenkovou a tabulkovou metodou výuky, spolu s F. K. Hälingem. Jejich školní řád vycházel z požadavku šestileté povinné školní docházky pro děti od 6 do 12 let. Reforma zaváděla tři nové typy škol: jednotřídní nebo dvojtřídní školy triviální, zakladané na vesnicích a v menších městech, kde žilo 80-100 dětí. Zde se učilo třem základním předmětům - čtení, psaní a počítání včetně základních pracovních a hospodářských znalostí. Ve větších městech byly zakládány trojtřídní hlavní školy; nejvyšší stupeň tvořily školy normální, zakladané v hlavních městech (v Praze i Brně roku 1775), které vychovávaly i učitele.

6. 12. 1884 - Zahájilo provoz české Národní divadlo v Brně v restauraci s tanečnickou U Marovských na Veveří - dávalo drama *Magelóna* od J. J. Kolára.

6. 12. 1989 - Došlo k setkání V. Havla s K. Urbánkem a L. Adamcem. Předmětem jednání byly otázky reorganizace vlády.

7. 12. 1989 - Vláda L. Adamce podala demisi. Sestavením nové vlády "národní porozumění" byl pověřen dosavadní místopředseda vlády M. Čalfa (za KSČ).

8. 12. 1369 - Zemřel v Praze **Konrád Waldhauser** (* asi 1320) - rakouský reformní kazatel působící v Čechách - viz i str. 3.

8. 12. 1989 - Prezident republiky G. Husák vyhlásil amnestii pro všechny politické vězň.

10. 12. 1989 - Nově ustavená (21členná) federální vláda v čele s M. Čalfou, v níž poprvé byli komunisté po 41 letech v menšině (jen 10 členů KSČ, z nichž tři ještě ukončili do ledna 1990 členství v KSČ, 7 nestraníků, po dvou za socialisty a lidovce), složila slib do rukou prezidenta G. Husáka; byl to jeho poslední oficiální akt. Vznikla "vláda národního porozumění". G. Husák abdikoval z funkce prezidenta. Na Václavském náměstí v Praze proběhla manifestace ke Dni lidských práv; došlo zde k oznámení kandidáta na prezidenta republiky - V. Havla. Mezi možnými kandidáty se vyskytovala (do té doby) další jména: A. Dubček, Č. Císař, L. Adamec.

Ukončena byla stávka kulturních pracovníků (jen studenti setrvávali ve stávce).

12. 12. 1989 - Na společné schůzi obou sněmoven Federálního shromáždění byl zvolen novým předsedou S. Kukrál (bezpartijní).

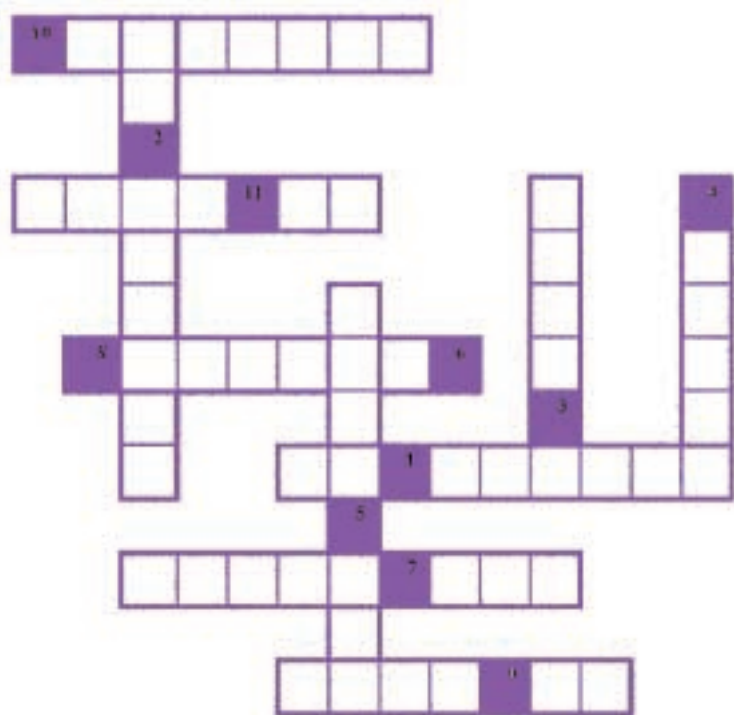
13. 12. 1959 - Zemřel v Praze **Jiří Weil** (* 6. 8. 1900 v Praskolesích u Hořovic) - prozaik, publicista, literární kritik a překladatel. Vystudoval Filosofickou fakultu Univerzity Karlovy (doktorát v oboru slovanská filologie a komparatistika obdržel 1928), byl členem Devětsilu a U Bloku, působil jako překladatel na sovětském zastupitelství v Praze, několikrát navštívil SSSR, uváděl do Čech novou sovětskou literaturu (překládal Majakovského, Pasternaka, Gorkého i Lenina) atd. V roce 1933 odjel z pověření KSČ do Moskvy pracovat na překladech marxistické literatury a jako tlumočnick. Jeho "stáž" však skončila v roce 1935 vyloučením z VKS(b) (Všesvazová komunistická strana Ruska (bolševiků)) i z KSČ pro "klepaření" a maloměstství a domů se směl vrátit až po roce převýchovy u jezera Balchaš v Kazachstánu. Výsledkem jeho "sovětské zkušenosti" je jednak kniha reportáží *Češi stavějí v zemi pětiletek* (1937), ale hlavně dokumentární román *Moskva - hranice* (1937), jenž spolu s tehdy uveřejněným překladem *Návratu ze Sovětského svazu* Andrého Gida (a pamfletu S. K. Neumanna) a s polemikou K. Teigeho *Surrealismus proti proudu* znamenal nejvýraznější literární kritickou reflexi stalinského režimu, která byla v Čechách vedena z levicových pozic. Proti románu se ze stalinistických kruhů strhla odmítavá kampaň, v níž dominovala kritika jeho dlouholetého přítele J. Fučíka. Přesto právě jemu je věnována kniha *Vzpomínky na Julia Fučíka* (1947, ovšem ani tou se nemohl zalíbit, protože nebyla zcela v souladu s oficiální legendou). Touto statí byl jeho umělecký osud stigmatizován a po roce 1949 mu bylo zakázáno publikovat. Za války nenastoupil do transportu Židů, fingoval sebevraždu a až do konce okupace se skrýval. Po válce pracoval v nakladatelství Evropský literární klub, vyšel jeho historicko-alegorický román psaný v prvních letech Protektorátu o středověkém orientálním židovském dělníkovi *Makanna - otec divů* (1946), v němž spojil tradiční evokativní historický román s podněty reportáže. V roce 1949 vydal významný román *Život s hvězdou*, v němž proti dřívější reportážnosti prohloubil psychologickou kresbu a existenciální postavení člověka v lidském světě. V letech 1950-58 pracoval jako vědecký pracovník Státního židovského muzea v Praze. V období krátkého polevení cenzury vydává historický román *Harfeník* (1956), ale román *Na sřeše je Mendelssohn* vyšel až dva roky po jeho smrti. Následuje pak soubor próz *Hodina pravdy, hodina zkoušky* (1966) a teprve v roce 1991 je uveřejněno pokračování románu *Moskva - hranice* nazvané *Dřevěná lžíce*, jehož rukopis mu byl v roce 1949 při policejní prohlídce v redakci Evropského literárního klubu (ELK) zabaven.

(red)

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

PŘIPRAVTE CESTU PÁNĚ

Jan Křtitel nás vyzývá k tomu, abychom se připravovali na příchod Páně. Co konkrétně máme dělat, nám může napovědět i tato doplňovačka. Vpisujte slova podle počtu jejich písmen (shora dolů a zleva doprava).

9 písmen: odpuštění, upřímnost, zpytování

8 písmen: modlitba, slušnost, štědrost

7 písmen: smíření, ztišení

6 písmen: pokání, soucit

(Řešení z minulého čísla: Až uvidíte přicházet Syna člověka, vaše vykoupení bude blízko.)

Jana Krajčířiková

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6

Šéfredaktorka: Dr. Helena Bastlová, redakce: Mgr. Jana Krajčířiková, Ivana Kyselová, Mgr. Ervín Kukuczka, Petra Štěpánová, tel.: 220398107, mail: ceskyzapas@ccsh.cz

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Tisk: Grafotechna, Distribuce: A.L.L. production s.r.o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9